

ROMÂNIA
MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Secția de urmărire penală și criminalistică

Nr. 1139/II -2 /2014

ORDONANȚĂ
12.05.2014

Camelia Sutiman - procuror șef al Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție,

Examinând plângerea formulată de Firea Gabriela, senator în Senatul României (prin apărător), împotriva ordonanței procurorului emisă la data de 18.04.2014 în dosarul nr. 238/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de urmărire penală și criminalistică,

CONSTAT:

La data de 16.04.2014 a fost înregistrată la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de urmărire penală și criminalistică sub numărul 238/P/2014, plângerea formulată de Firea Gabriela, senator în Senatul României (prin apărător), prin care a solicitat cercetarea penală a Președintelui României, Traian Băsescu, pentru săvârșirea infracțiunilor de amenințare și șantaj, prev. și ped. de art. 206 C.pen. și art. 207 C.pen.

Ca situație de fapt s-a precizat că în seara zilei de 13.04.2014, în cadrul unui interviu acordat postului de televiziune Realitatea TV, la emisiunea „Jocuri de putere”, Președintele României, Traian Băsescu, referindu-se la persoana senatorului a declarat: „mai bine ar sta în banca ei și s-ar ocupa de ce se întâmplă pe moșia soțului ei unde este Primar, că s-ar putea să nu-l găsească într-o zi acasă dacă ... nu-i atentă ... Înțeleg că în Parohia lui se întâmplă destule lucruri rele”.

Declarația președintelui a fost făcută în contextul în care senatorul Gabriela Firea a fost numită prin Hotărârea Parlamentului nr.74/10 decembrie 2013 privind înființarea Comisiei parlamentare de anchetă pentru verificarea legalității achizițiilor terenurilor din zona comunei

Nana, județul Călărași a căror deținător este fiica președintelui, membru al acestei Comisii, având în același timp și rolul de comunicator de presă al lucrărilor Comisiei.

În cauză, prin ordonanța procurorului din data de 17.04.2014 s-a dispus începerea urmăririi penale cu privire la fapta sesizată, iar prin ordonanța din data de 18.04.2014, s-a dispus suspendarea urmăririi penale în baza art.312 alin.2 C.p.p., apreciindu - se că există un impediment legal temporar pentru punerea în mișcare a acțiunii penale.

Suspendarea urmăririi penale a fost motivată în sensul că Președintele se bucură de imunitate, astfel cum aceasta este reglementată în articolul 84 al.(2) din Constituție și poate răspunde penal doar în conformitate cu dispozițiile art. 96 din Constituția României.

În plângerea formulată, senatorul Gabriela Firea (prin avocat) a apreciat că amenințarea unui senator al României cu posibila dispariție a soțului dacă nu „stă în banca ei” nu ar putea constitui o activitate de exercitare a atribuțiilor prezidențiale astfel cum sunt prevăzute de art. 91-94 și urm. din Constituția României care să intre sub incidența protecției imunității prevăzute de art. 84 alin.2 din Constituția României.

S-a mai apreciat că, în lipsa stabilirii dacă afirmațiile în discuție fac sau nu parte din atribuțiile Președintelui și sunt deci ocrotite de imunitatea prevăzută de art. 84 al.(2) din Constituția României, în limitele art.72 al.(1), invocarea lor pentru justificarea soluției adoptate este lipsită de orice eficiență juridică.

În urma verificărilor efectuate în cauză, se rețin următoarele:

Imunitatea a fost definită ca o formă de protecție a Președintelui României împotriva oricărei presiuni, abuzuri și procese șicanatorii îndreptate împotriva sa în exercitarea mandatului, având drept scop garantarea libertății de exprimare și protejarea împotriva urmăririlor judiciare abuzive.

Imunitatea Președintelui îl scutește pe acesta de răspundere juridică de orice fel, pe perioada exercitării mandatului, pentru fapte săvârșite în această perioadă, cu excepția răspunderii politice prevăzute de art. 95 din Constituție - posibilitatea de a fi suspendat - și a celei penale prevăzute de art. 96 din Constituție - posibilitatea de a fi pus sub acuzare pentru înaltă trădare.

Cele două măsuri pe care le poate lua Parlamentul (suspendare și punere sub acuzare) echivalează cu ridicarea imunității pentru Președinte, care nu poate răspunde juridic, în perioada exercitării mandatului, decât pentru faptele de înaltă trădare. În acest caz, punerea sub acuzare poate fi hotărâtă de Camera Deputaților și Senat, în ședință comună, cu votul a cel puțin două treimi din numărul deputaților și senatorilor.

Competența de judecată aparține Curții Supreme de Justiție.

Dacă s-a pronunțat o hotărâre definitivă de condamnare, Președintele este demis de drept.

Textul constituțional nu este la fel de explicit ca cel privind imunitatea parlamentarilor, fapt pentru care, printr-o interpretare sistematică a Constituției se reține că sunt aplicabile regulile privind lipsa răspunderii juridice pentru voturile sau pentru opiniile politice exprimate în exercitarea mandatului (art.84 alin.2 trimite explicit la art.72 al.(1) din Constituție). În ceea ce îl privește pe președinte, se aplică numai lipsa răspunderii juridice pentru opiniile politice exprimate în exercitarea mandatului, întrucât președintele nu votează în activitatea specifică funcției pe care o îndeplinește.

Astfel, prima teză a art. 84 alin.(2)) teza I din Constituție reglementează **imunitatea de drept procedural** a șefului statului. Teza finală a aceluiași articol are ca obiect **imunitatea de drept material**, motiv pentru care și trimiterea este făcută doar la prevederile art. 72 alin.(1) din Constituție în raport cu imunitatea parlamentară, iar nu și la alineatele următoare care detaliază aspecte de imunitate procedurală pentru parlamentari.

Imunitatea procedurală - art.84 alin.(2) teza I din Constituție - este aplicabilă în cazul tuturor infracțiunilor care ar putea fi săvârșite și împiedică orice act procesual și procedural, iar nu doar măsurile procesuale prevăzute expres de art. 72 alin(2) și (3) din Constituție, care nu pot fi exercitate în considerarea existenței imunității procedurale.

Intră sub incidența imunității orice infracțiune, cu excepția infracțiunii de înaltă trădare, pentru care Constituția reglementează distinct procedura punerii sub acuzare.

Textul articolului 84 alin.(2) teza I din Constituție nu permite stabilirea existenței sau inexistenței imunității de drept material (denumită și imunitate funcțională), deoarece aceasta presupune să se stabilească că fapta a fost comisă în sfera exercitării atribuțiilor de serviciu, ceea ce impune intrarea pe fondul cauzei, efectuarea unor acte procesuale sau procedurale, pe care imunitatea procedurală nu le permite, pe perioada pe care aceasta operează.

Limita materială a imunității funcționale a fost analizată și în practica Curții Constituționale.

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a stabilit că „ atitudinile și opiniile imputate Președintelui României nu pot fi caracterizate ca încălcări ale Constituției, în condițiile în care – referitor la relația Președintelui cu partidele politice – în art. 84 din Legea fundamentală se prevede că acesta nu poate fi membru al unui partid politic, dar nu i se poate interzice să păstreze legături cu partidul care l-a susținut în alegeri sau cu alte partide politice. O asemenea interdicție nici nu ar fi în spiritul Constituției, în condițiile în care Președintele României este ales în funcție prin sufragiu universal, pe baza unui program politic, și are față de electorat datoria să acționeze pentru îndeplinirea acestui program. Este evident că, pentru realizarea programului pentru care a fost ales, președintele poate dialoga în continuare fie cu partidul din care a făcut parte, fie cu oricare alt partid, care ar sprijini realizarea programului(...)

Președintele României se bucură de imunitate în condițiile art. 72 alin.(1), adică pentru opiniile exprimate în exercitarea mandatului(...)Cu toate acestea, neputând reține că opiniile politice exprimate în forme care dovedesc lipsă de respect față de partenerii politici constituie fapte grave de încălcare a Constituției, Curtea Constituțională reafirmă convingerea că raporturile instituționale între participanții la viața publică trebuie să se desfășoare în forme civilizate, pentru a se asigura și pe această cale promovarea valorilor supreme consacrate și garantate prin art. 1 din Legea fundamentală” (A.C.C.nr. 1/2007).

Tot în jurisprudența Curții Constituționale s-a considerat că „opiniile, judecățile de valoare sau afirmațiile titularului unui mandat de demnitate publică – așa cum este Președintele României, autoritate publică unipersonală, ori cum este conducătorul unei autorități publice-referitoare la alte autorități publice(...), rămân în cadrul limitelor libertății de exprimare a opiniilor politice, cu îngrădirile prevăzute de art. 30 alin.(6) și (7) din Constituție “ (D.C.C.nr.53/2005).

Libertatea de exprimare nu trebuie să genereze conflicte juridice de natură constituțională între puterile statului, sens în care s-a pronunțat Curtea Constituțională prin Decizia nr. 435/2006, astfel: „ Statutul constituțional al Președintelui și al primului- ministru, precum și rolul acestora în cadrul democrației constituționale îi obligă să își aleagă forme adecvate de exprimare, astfel încât criticile pe care le fac la adresa unor puteri ale statului să nu se constituie în elemente ce ar putea genera conflicte juridice de natură constituțională între acestea”.

Față de cele expuse mai sus, se reține că singura protecție absolută pe care imunitatea funcțională o asigură Președintelui României este cea legată de exprimarea, în timpul mandatului a opiniilor politice.

Pentru faptele săvârșite în timpul mandatului, dar care nu au legătură cu atribuțiile ce revin Președintelui în exercitarea acestuia, se aplică numai imunitatea de drept procedural, astfel că, după încetarea mandatului, Președintele poate fi cercetat pentru astfel de fapte.

Având în vedere însă faptul că imunitatea procedurală, astfel cum este prevăzută în art.84 alin.(2) teza I din Constituție împiedică orice act procesual și procedural, iar nu doar pe cele prevăzute expres de art. 72 alin (2) și (3) din Constituție care se referă la imunitatea parlamentară,

În temeiul disp. art. 339 alin.1 Cod procedură penală,

DISPUN:

1. Respingerea plângerii formulate de Firea Gabriela, senator în Senatul României (prin apărător), împotriva ordonanței procurorului din data de 18.04.2014, emisă în dosarul nr.238/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de urmărire penală și criminalistică, ca neîntemeiată.

2. Cheltuielile judiciare rămân în sarcina statului.

3. Soluția se comunică.

PROCUROR ȘEF SECȚIE
Camelia Sutișman

LUMEAJUSTITIEI.RO